
Plukovník Ing. Karel J a n í č e k, CSc.
plukovník Ing. Vladimír K a r a f f a

TÝLOVÉ A TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ ÚZEMNÍCH VOJSK

Územní vojsko se v podmínkách vojenského i nevojenského ohrožení České republiky stává jedním z prvků systému obrany státu. Toto vojsko bude plnit různé úkoly a to: strážní, pořádkové, zásahové, zabezpečovací a nevylučuje se ani jejich přímé bojové zasazení v součinnosti s polními vojsky. Všechny tyto úkoly, které se předpokládá územními vojsky plnit, je třeba i všestranně zabezpečit. Z tohoto pohledu je nutno hledat možnosti i zásady jejich týlového a technického zabezpečení (TTZ).

Rozhodnutí o integraci týlového, technického a jiných druhů zabezpečení do uceleného systému logistiky se pravděpodobně odrazí i u územních vojsk. Vzhle-

dem k tomu, že je to úkol perspektivní a protože systém musí být vytvořen transformací stávajících systémů, struktura našeho příspěvku bude odpovídat doposud obvyklému složení především týlového a technického zabezpečení.

Rozsah plněných úkolů, organizace i řízení TTZ územních vojsk budou ovlivněny těmito skutečnostmi:

- organizační strukturou, výzbrojí a technikou útvarů a jednotek územních vojsk,
- mírovou dislokací těchto útvarů a jednotek,
- stanovenými bojovými a zabezpečovacími úkoly,
- ekonomickými možnostmi státu,
- respektováním podepsaných zahraničně politických smluv apod.

TÝLOVÉ ZABEZPEČENÍ

Týlové zabezpečení územních vojsk lze posuzovat ze dvou pohledů a to:

- a) z hlediska týlového zabezpečení samotných sil a prostředků územních vojsk,
- b) z hlediska využití územních vojsk k týlovému zabezpečení taktických a operačních uskupení polních vojsk.

V prvním případě, kdy budou územní vojska plnit úkoly převážně lokálně a v menších uskupeních, budou pravděpodobně ve službách a materiálním zabezpečení závislá na možnostech konkrétního území. Je nutno předpokládat, že jednotky v síle praporu budou mít svou zabezpečovací jednotku týlového, ale i technického zabezpečení (pravděpodobně četu), která umožní:

- připravovat a vydávat teplou stravu,
- doplňovat PHM,
- dopravovat a zároveň skladovat pohyblivou zásobu munice,
- provádět vyprošťování, odsuny a běžné opravy techniky.

U pluku lze předpokládat vlastní dopravní jednotku pravděpodobně v síle roty, jejímž úkolem bude přeprava materiálu od dodavatelů (civilních nebo vojenských) k četám týlového zabezpečení praporů a rovněž plnění některých úkolů technického zabezpečení.

Zabezpečovací (logistické) jednotky územních vojsk budou rozvinuty a zahájí svou činnost pouze v případě, že nebude možné využít civilních zařízení (na základě řádných tržních vztahů). To znamená, že:

- v době míru bude týlové zabezpečení realizováno podle stejných principů, jako u ostatních útvarů armády ČR,

- v období narůstání napětí a v případné krizi budou územní vojska zabezpečována s využitím tržních civilních subjektů v prostoru, kde budou plnit stanovené úkoly,

- v období válečného konfliktu se začlení jednotky územní obrany do systému zásobování a zabezpečení, který bude rozvinut v prostoru bojové činnosti.

V druhém případě je nutno předpokládat, že armádě ČR v míru budou civilní organizace poskytovat služby spojené s péčí o vojáky a to:

- příprava stravy nebo některých jejích polotovarů,
- pečení chleba a dodávka pekařských výrobků,
- výroba masa a jeho další zpracování,

- zabezpečení koupání a střihání vojáků,
- praní prádla a chemické čištění oděvů a další služby.

Tyto úkoly mohou převzít výjimečně i územní vojska v případě, že zařízení civilních organizací přestanou plnit svoji funkci. V tomto případě je možné využít technických prostředků, které byly v dřívější době využívány týlovými útvary a zařízeními armádního a frontového týlu (tj. polní pekárny, masokombináty, prádelny apod.).

Je možné uvažovat, že územní vojska budou tedy plnit i úkoly:

- silničního a pořádkového zabezpečení,
- zdravotnické zabezpečení,
- dopravně zásobovací, včetně manipulace a skladování materiálu.

Na základě takto vytypovaných úkolů zabezpečovacích jednotek a útvarů územních vojsk lze stanovit i jejich organizaci:

- dopravní čety a roty (odběr, navezení a předání materiálu do zásobovacích míst, manipulační práce, evakuace osob, materiálu apod.),
- manipulační jednotky, příprava materiálu k expedici, přebírání materiálu a dodávek apod.),
- silniční a pořádkové jednotky (k zabezpečení přesunů vojsk a týlových jednotek a k technické obsluze komunikací),
- jednotky odsunu raněných a nemocných (odsun z polních etap lékařské pomoci na teritoriální zdravotnická zařízení a mezi nimi navzájem),
- polní pekárny, prádelny, prodejny, masozávody apod. (v případě vzniku zvláštní situace),
- jednotky a zařízení technického zabezpečení.

Při rozboru a řešení těchto otázek je nutno uvažovat s úkoly, možnostmi a dislokací:

- centrálních skladů všech typů,
- státních produktovodů,
- železniční a letecké dopravy a
- vazbou územních vojsk na vojska Civilní obrany a na běžný život civilního obyvatelstva.

Takto pojaté zabezpečení polních vojsk není jejich přítěží, ale naopak jejich součástí. Lze to dokumentovat i tím, že počet "bojových" jednotek je limitován počtem bojové techniky, ale u zabezpečovacích jednotek je limitující pouze lidský a ekonomický potenciál státu, tj. České republiky.

TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

Technické zabezpečení zahrnuje doplňování a zásobování vojsk výzbrojí, technikou, raketami, municí a ostatním technickým materiálem, zajišťuje její provoz a při poškození obnovu provozuschopnosti. Úkoly technického zabezpečení plní kromě velitelských orgánů služba vyzbrojování a technického zabezpečení. Obsah úkolů technického zabezpečení je shodný jak pro pozemní vojska tak i pro předpokládaná územní vojska.

Jednotky a útvary územních vojsk budou zpravidla vyzbrojeny pouze ručními a protitankovými ručními zbraněmi, přenosnými PTRS a PLRS, dále ženijní technikou, municí a trhavinami, prostředky individuální ochrany, prostředky spojení, dopravní a zabezpe-

čovací automobilní technikou (viz **tabulku**). V případě, že budou vybrané jednotky územní obrany plnit samostatné bojové úkoly, lze předpokládat jejich vyzbrojení některými typy limitované výzbroje a techniky. Půjde tedy převážně o tanky, bojová vozidla pěchoty a obrněné transportéry s výzbrojí která je jim dána základní konstrukcí, případně s podlimitní výzbrojí podle Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě. Tato okolnost by zásadním způsobem ovlivnila organizaci technického zabezpečení včetně sil a prostředků TEZ v jejich sestavě.

Jednotky a útvary vojsk územní obrany budou v maximální míře doplňovány automobilní technikou z civilního soukromého i státního sektoru, speciální technika a materiál budou zpravidla uloženy u stanovených jednotek, útvarů a zařízení pozemních vojsk, vojenských velitelství nebo útvarů a zařízení v přímé podřízenosti ministerstva obrany. Jako možnost lze uvažovat o uložení techniky a materiálu u nevojenských soukromých i státních organizací, společností a podniků.

Tato automobilní dopravní i zabezpečovací technika může být různých značek a provedení. Základní požadavek na tuto techniku je možnost přepravy osob a materiálu všeho druhu. Tento požadavek by měl být zabezpečen přímo dodavatelem techniky, případně v přijímacím středisku techniky. Úpravy techniky musí odpovídat přijatému armádnímu standardu a zásadám bezpečnosti. Další úpravy a doplnění vozidel, přijatých z vojenského i nevojenského sektoru, budou prováděny v průběhu přípravy jednotek a útvarů k bojové činnosti.

V současné době se značně mění vozový park nevojenských státních ale zvláště soukromých podniků a společností. Do provozu jsou uváděna dopravní a speciální vozidla převážně západních výrobců a firem. Při mobilizačním doplnění nejsou síly a prostředky technického zabezpečení polních vojsk a vojenské stacionární prostředky na tyto typy ani technologicky ani materiálově připraveny. Provoz techniky vyžaduje, aby při mobilizačním doplnění byl zároveň povolán, pokud je to možné, i řidič této techniky, tzn. jako "vázaný řidič".

Další skutečností, která ovlivňuje organizaci a řízení technického zabezpečení je že převážnou většinu automobilní techniky v naší armádě tvoří vozidla na podvozcích PV3S a TATRA, dále malopčetné typy převážně sovětské výroby. Naopak v nevojenském sektoru jsou to vozidla typu LIAZ, AVIA a další. Tyto skutečnosti se nejvíce projeví v oblasti zásobování náhradními díly pro provoz a opravy, kde doplňování bude nutno provádět výhradně z nevojenských zdrojů.

Doplňovaná technika bude v různém technickém stavu. Zkušenosti z minulých mobilizačních cvičení ukazují, že dodávaná technika z nevojenské oblasti byla v horším technickém stavu než technika provozovaná (uložená) v armádních útvarcích a zařízeních. V současné době lze předpokládat, že technika, která bude dodávána zvláště od soukromých podniků a společností může být v dobrém technickém stavu a připravenosti. Při doplnění techniky s organickým řidičem nebo obsluhou je předpoklad, že provoz a použití této techniky bude v plném souladu s provozními normami daného typu, včetně ošetřování a údržby.

Jednotky územních vojsk, které by byly případně vyzbrojeny limitovanou výzbrojí a technikou budou mít tuto uloženu zpravidla u útvarů polních vojsk a budou využívat jejich technologickou a opravářskou základnu pro její údržbu a provoz.

Vzhledem k tomu, že územní vojska budou působit zpravidla na teritoriu poblíž místa svého mobilizačního rozvinutí je možno v oblasti TEZ počítat s maximálním

využitím podnikových a ostatních technologických technických a zásobovacích zařízení pro provoz, ošetřování a opravy techniky těchto podniků a zařízení od kterých byla technika povolána. Z tohoto pohledu je výhodné, aby doplnění vozidel bylo prováděno v určitých organických celcích, tzn. z jednoho závodu, zařízení nebo organizace, včetně řidičů.

I přes tyto skutečnosti je třeba aby jednotky a útvary územních vojsk měly ve své organizaci samostatné mobilní prvky technického zabezpečení a to v síle a složení, které odpovídají výzbroji, technice a předpokládaným úkolům těchto jednotek. Půjde převážně o prostředky a síly k zabezpečení provozu a oprav výzbroje, automobilní techniky, prostředků individuální ochrany jednotlivce a spojení, dále vyprošťovací a odsunovou technikou. V případě že jednotky budou vyzbrojeny limitovanou výzbrojí a technikou bude nutno tuto adekvátně zabezpečit odpovídajícími pohyblivými dílenskými a vyprošťovacími prostředky.

Vzhledem k těmto požadavkům budou jednotky TEZ v síle maximálně roty oprav techniky. Tyto jednotky je nutno vybavit základními typy opravářských a vyprošťovacích pojezdových prostředků s vnitřní výbavou k provádění nejjednodušších oprav (odstraňování poruch) a pomoci řidičům při ošetřování techniky a k zabezpečení provozu a oprav výzbroje, chemické a spojovací techniky a materiálu. Tyto jednotky budou působit bezprostředně v sestavě územních vojsk. Mohou ovšem pro svou činnost využívat stacionární technická zařízení vojenského i nevojenského sektoru, případně s nimi úzce spolupracovat. Z hlediska rozsahu oprav výzbroje a techniky všechny jednotky TEZ územních vojsk budou schopny provádět pouze běžné opravy malého rozsahu. Větší rozsah běžných oprav a střední opravy budou provádět stacionární prostředky technického zabezpečení v podřízenosti vojenských velitelství nebo ministerstva obrany. Lze využít i zařízení nevojenského sektoru na základě součinnosti s orgány vojenských doplňovacích velitelství a pokynů NVTZ příslušného stupně. V případě souběžné a součinnosti prostorové činnosti polních a územních vojsk budou moci územní vojska využívat i síly a prostředky TEZ polních vojsk.

Zabezpečení náhradními díly bude provedeno podle situace a složení výzbroje a techniky jednotek územních vojsk z vyčleněných vojenských i nevojenských zdrojů a to zásadně odběrem z těchto zdrojů vlastními dopravními prostředky.

V oblasti metrologického zabezpečení územní vojska budou jednoznačně využívat stacionárních prostředků TEZ, tzn. opraven výzbroje a techniky a státní metrologická zařízení.

Zbraně a munice pro územní vojska budou uloženy a zabezpečeny silami a prostředky stávajících vojenských útvarů a zařízení a to podle teritoriálního rozložení. Uložení zbraní a munice u těchto útvarů bude formou depozit. Tyto útvary a zařízení budou taktéž zabezpečovat ošetřování, obměnu a přípravu zbraní a munice k výdeji a bojovému použití. Evidentně budou zbraně a munice zařazeny jako zvláštní zásoba útvaru nebo zařízení s přesným předurčením uživatele. Tvorba výše zásob munice by měla odpovídat standardu tvorby zásob pro polní vojska a vycházet z stávajících předpisů a nařízení.

Řízení týlového a technického zabezpečení územních vojsk musí být prováděno v úzké součinnosti a v návaznosti na technické a týlové zabezpečení polních vojsk

cestou územních vojenských velitelství. K tomu bude nutno vytvořit i odpovídající strukturu řídicích orgánů, příslušnou informační síť a součinnostní vazby.

**Možnosti vyzbrojení územních vojsk výzbrojí a technikou
(dle Smlouvy o konvenčních silách v Evropě)**

Tabulka

a) Výzbroj typ	b) Technika typ	
7,62 mm odstř. puška SVDN	BTR 60:	PU12
7,62 mm Sa vz. 24/26	OT 62:	DTP 62
7,62 mm Sa vz. 58		R2 (R2M)
7,65 mm Sa vz. 61		R3MT
7,62 mm Pi vz. 52		R4MT
9 mm Pi vz. 82	OT 64:	R2MT
7,62 mm UK 59 L		R3MT
12,7 mm PL kulomet		R4MT
Pancéřovka RPG 7, RPG 7V	OT 65:	DTP 64
68 mm reakt. protit. granát		CH (CHV)
30 mm granátomet AGS-17		RL
	MT-LB:	R2
26,5 mm sig. pistole		komplet
15 mm vystřelovač sig. náb.		1-V-12 (13 až 16)
Odpal. zařízení AG 64		MP21 až 25
		SPR1
82 mm Bzk vz. 59 (59A)	OT 90:	VP 90
82 mm Minomet vz. 52	OT 810:	R2
	BVP:	MP31
		Bouře
30 mm Pldvk vz. 53 (53/59)		SVO
57 mm PLK S-60		VPV
		ZV-90
Přenosný PLRK STRELA 2M		DP-90
		DTP-90
Přenosný PTRK 9K11 (Maljutka)		MU-90
Přenosný PTRK 9K111 (Fagot)	MT 55 A	
	Automobily všech typů včetně nástavby (kromě limitované výzbroje)	